

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Projektowanie uniwersalne kultury – dostępność w instytucjach kultury

Zadanie 3.1 Kompleksowy program szkoleń w zakresie projektowania, budowania i realizacji dostępnej oferty kulturalnej

Strategia wdrażania dostępności w oparciu o Model Dostępnej Kultury

Dokument służy wypracowaniu strategii wdrażania dostępności w instytucji kultury. Wskazuje najważniejsze zagadnienia i obszary, które muszą być wzięte pod uwagę w sytuacji tworzenia planu inicjowania i rozwijania dostępności w oparciu o Model Dostępnej Kultury.

Regulamin Zadania 3.1 definiuje Strategię wdrożenia dostępności jako – dokument opisujący sposób wdrożenia modelu dostępności, uwzględniający m.in. cele i harmonogram działań, dobór narzędzi niezbędnych do tworzenia oferty kulturalnej z partycypacyjnym udziałem grupy docelowej, opis zasad komunikacji z grupą docelową oraz interesariuszami działań IK, sposobu identyfikacji potrzeb i doboru środków ich zaspokajania, identyfikację ryzyk, sposoby weryfikacji sukcesu oraz niezbędne zasoby.

Tworzenie strategii ma być Wynikiem ciągu szkoleń i sesji tutorskich oraz pracy nad autodiagnozą, które są zaproponowane każdej instytucji kultury włączonej w to działanie.

Opracowywanie strategii jest pomyślane jako proces, w który należy zaangażować jak najwięcej pracowników i pracownic każdej instytucji. Punktem wyjścia do tworzenia strategii jest obecna, zidentyfikowana w całym spektrum działań projektowych sytuacja instytucji kultury. W oparciu o ten stan proponujemy stworzyć strategię w dwóch wymiarach – planu krótkoterminowego i długoterminowego. Spojrzenie na instytucję w tych dwóch wymiarach pozwoli, naszym zdaniem, najlepiej przygotować się do wdrażania zmian systematycznych, efektywnych i odpowiadających rzeczywistym możliwościom instytucji kultury. Pozwoli też odpowiedzieć na oczekiwania odbiorców ze szczególnymi potrzebami, zwłaszcza osób z niepełnosprawnością i osób starszych.

Dokument wskazuje elementy, które należy wziąć pod uwagę przy budowaniu strategii wdrażania dostępności w oparciu o Model Dostępnej Kultury. Poszczególne punkty/obszary powinny zostać uwspólnione z procedurami wewnętrznymi instytucji lub dostosowane do już istniejących dokumentów.

Należy udzielić odpowiedzi we wszystkich, wyszczególnionych poniżej obszarach w rygorze: minimalna liczba słów: 200; maksymalna liczba słów: 750.

Pełna nazwa instytucji:

I. Stan obecny

1. Rodzaj instytucji kultury, zespół ipodejmowane działania.

Muzeum Przyrody i Techniki „Ekomuzeum” im. Jana Pazdura w Starachowicach jest samorządową instytucją kultury, wyodrębnioną pod względem prawnym i ekonomiczno – finansowym, której organizatorem jest Powiat Starachowicki.

To instytucja kultury, łącząca ochronę dziedzictwa przemysłowego z edukacją ekologiczną i przyrodniczą. Siedziba placówki znajduje się na terenie zachowanego XIX-wiecznego kompleksu hutniczego.

Koncepcja ekomuzeum: prezentacja procesów historycznych, technicznych i przyrodniczych w ich naturalnym otoczeniu.

Główną misją Muzeum jest ochrona, badanie i popularyzacja unikatowego dziedzictwa postindustrialnego, przyrodniczego oraz archeologicznego regionu Zagłębia Staropolskiego. Jako placówka typu „ekomuzeum” wiąże założenia programowe z edukacją szkolną oraz popularyzacją nauk ścisłych.

Kadrę zarządzającą stanowią dyrektor, zastępca dyrektora oraz główny księgowy.

Struktura działów: Instytucja dzieli się na działy merytoryczne (Techniki, Biblioteki naukowej i Archiwum, Przyrody), Dział Obsługi Ruchu Turystycznego, Dział Finansowo- Księgowy oraz Dział Administracyjno-Gospodarczy.

Interdyscyplinarne kompetencje: Pracownicy łączą wiedzę z zakresu muzealnictwa, edukacji muzealnej, historii, przyrody ożywionej i nieożywionej regionu świętokrzyskiego, przewodnictwa, bieżącej konserwacji zabytków przemysłowych, organizacji zdarzeń muzealnych.

Wystawy stałe: Kompletny ciąg technologiczny Wielkiego Pieca z 1899 roku, kolekcja zabytkowych samochodów ciężarowych STAR oraz wystawa paleontologiczna.

Edukacja stacjonarna: Całoroczne lekcje muzealne oraz interaktywne eksperymenty w Strefie Odkrywania Wyobraźni i Aktywności (SOWA). Cykliczne festiwale: Coroczny Festiwal Blues pod Piecem, Piknik Archeologiczny „Żelazne Korzenie”, Festyn Ekologiczny, Festyny historyczne. Działania nietypowe i niedawne: Organizacja plenerowego Naukowego Placu

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zabaw dla rodzin, warsztatów sensoryczno-botanicznych oraz projektu „Podzespoły” dedykowanego młodzieży przy współpracy z seniorami.

Placówki edukacyjne: Ścisła współpraca z placówkami oświatowymi z terenu Powiatu Starachowickiego oraz Województwa Świętokrzyskiego.

Współpraca z Fundacją Synapsis w zakresie tworzenia przestrzeni dla osób ze spektrum autyzmu. Od 2023 roku w ramach zapewnienie komfortu i przyjaznego środowiska osobom w spektrum autyzmu podczas zwiedzania w Muzeum działu „Niebieska Sterfa”.

Stała współpraca z Uniwersytetem Trzeciego Wieku w Starachowicach. Pracownicy Muzeum każdego roku opracowują cykl zajęć dla słuchaczy UTW. Z uwagi na komfort słuchaczy, zajęcia prowadzone są w siedzibie UTW w Starachowicach.

Organizacje turystyczne: Partnerstwo z PTTK w Starachowicach oraz Regionalną Organizacją Turystyczną w Kielcach w celu kreowania produktu turystycznego regionu. Środowiska artystyczne: Cykliczne działania ze środowiskami ASP Warszawa oraz Wydział Sztuki Uniwersytetu Radomskiego. Współpraca z lokalnymi i ogólnopolskimi muzykami oraz twórcami przy realizacji niszowych projektów kulturalnych i wystaw czasowych.

2. Sposoby badania potrzeb publiczności o szczególnych potrzebach.

W ostatnich latach Muzeum Przyrody i Techniki „Ekomuzeum” im. Jana Pazdura w Starachowicach podjęło szereg ukierunkowanych działań mających na celu diagnozę potrzeb oraz inkluzję środowisk osób z niepełnosprawnościami. Specyfika instytucji łączącej funkcję muzealną z rozległym 8-hektarowym przemysłowym terenem dawnej huty, stawia szczególne wyzwania w obszarze dostępności.

Głównym motorem zmian była konieczność dostosowania zabytkowej, często trudnej architektonicznie przestrzeni (nierówne podłoże, żelazne płyty, tory kolejowe) do wymogów Ustawy o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Działania te osadzono w kontekście szerszej polityki społecznej regionu (współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie oraz lokalnymi programami asystencji osób z niepełnosprawnościami). Muzeum odeszło od barierowego postrzegania przestrzeni przemysłowej na rzecz aktywnego włączania grup marginalizowanych.

Przeprowadzono wewnętrzne audyty dostępności architektonicznej i cyfrowej. Przeprowadzono szczegółowe badania własnych zasobów, co zaowocowało wdrożeniem

standardów deklaracji dostępności (WCAG) dla zasobów cyfrowych oraz zmapowaniem barier fizycznych w terenie.

Muzeum przeprowadza konsultacje bezpośrednie ze zwiedzającymi. Diagnoza potrzeb odbywa się w sposób ciągły poprzez zbieranie opinii od grup zorganizowanych (np. ze Specjalnych Ośrodków Szkolno-Wychowawczych, Warsztatów Terapii Zajęciowej, seniorzy z Uniwersytetu Trzeciego Wieku) odwiedzających obiekt.

Odpowiedzią na zdiagnozowane potrzeby osób niesłyszących było m.in. przygotowanie materiału filmowego „Z duchem techniki” w języku migowym, co pozwala na samodzielny odbiór treści.

Instytucja od lat współpracuje ze środowiskiem osób z autyzmem. W celu zwiększenia swoich kompetencji, pracownicy muzeum korzystali z doświadczenia Fundacji Synapsis. Efektem tych działań była m. in. wystawa sensoryczna CUBE oraz cykliczne spotkania dot. świadomości społecznej w temacie autyzmu.

Przykładem włączania zewnętrznych środowisk eksperckich i twórczych była kooperacja przy organizacji wystaw czasowych poruszających tematy inkluzji i barier społecznych, takich jak ekspozycja plenerowa oraz warsztaty przygotowane we współpracy z Akademią Sztuk Pięknych w Warszawie.

Dotychczas wszyscy pracownicy merytoryczni i przewodnicy Muzeum, zostali włączeni w system bezpośredniego wsparcia – każda grupa lub osoba indywidualna ze szczególnymi potrzebami ma zapewnioną dedykowaną opiekę personelu podczas poruszania się po obiekcie. Zespół wypracował procedury elastycznego reagowania (np. możliwość indywidualnego uzgodnienia wjazdu samochodem na teren Muzeum bezpośrednio pod obiekty ekspozycyjne dla osób z niepełnosprawnością ruchową).

3. Opis głównych barier dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych w zakresie realizacji działań kulturalnych.

Muzeum Przyrody i Techniki „Ekomuzeum” im. Jana Pazdura w Starachowicach jest zlokalizowane na terenie zabytkowego kompleksu wielkopieczowego. Historyczny charakter obiektu stanowi jego wyjątkową wartość, jednocześnie powoduje występowanie licznych barier architektonicznych i komunikacyjnych, które mogą utrudniać korzystanie z oferty kulturalnej osobom z niepełnosprawnościami oraz osobom starszym. Dostępność architektoniczna opisywana jest w dotychczasowej Deklaracji Dostępności oraz w zakładce

„Dostępność” na stronie internetowej Muzeum- www.ekomuzeum.pl. Dodatkowo przy ogłoszeniach o wydarzeniach publikowanych na stronie internetowej zamieszczane są skrócone informacje dotyczące dostępności miejsca realizacji wydarzenia.

1. Przed wizytą w Muzeum

Sprawność wizyty w Muzeum, zależy od pierwszego kontaktu i skutecznego rozpoznania potrzeb osoby przychodzącej. Brak informacji o godzinach urzędowania Muzeum w PJM.

2. Dotarcie do Muzeum

Muzeum posiada dwa główne wejścia:

- od ul. Wielkopiecowej 1 – wejście dostępne dla osób poruszających się na wózkach, rodziców z wózkami dziecięcymi oraz osób mających trudności z poruszaniem się. Trasa prowadzi bez konieczności pokonywania schodów;
- od ul. Piłsudskiego 95 – główne wejście prowadzi przez liczne schody, które nie są wyposażone w pochylnie ani platformy dla osób poruszających się na wózkach. Dla wielu osób z ograniczoną mobilnością stanowi to istotną barierę uniemożliwiającą samodzielne wejście na teren muzeum.

Dodatkowym utrudnieniem jest fakt, że kasa biletowa, punkt informacji oraz sklep muzealny znajdują się wyłącznie w budynku przy ul. Piłsudskiego 95, do którego prowadzą schody. Oznacza to, że osoby poruszające się na wózkach, chcąc zakupić bilet, uzyskać informacje lub skorzystać ze sklepu, często wymagają wsparcia pracownika muzeum.

3. Korzystanie z infrastruktury muzealnej

Znaczna część budynków Muzeum mieści się w obiektach zabytkowych objętych ochroną konserwatorską. Z tego względu nie wszystkie przestrzenie spełniają współczesne standardy dostępności.

Do najważniejszych barier należą:

- brak windy na Wieżę Ciśnień oraz poziom zerowy Wielkiego Pieca a także na Halę Spustową, który znacznie utrudnia osobom z niepełnosprawnością ruchu i seniorom zwiedzanie ekspozycji, które są dużą atrakcją Muzeum.
- zróżnicowane nawierzchnie na terenie Muzeum (żwir, bruk, kostka, tory, trawniki, progi, stopnie), które utrudniają poruszanie się osobom na wózkach, o kulach lub z wózkami dziecięcymi. Zagadnienie odnosi się do większości ekspozycji Muzeum.

- brak spójnego i kontrastowego systemu oznakowania kierunkowego i informacyjnego, co stanowi barierę dla osób słabowidzących, seniorów i osób z trudnościami poznawczymi. Teren jest dość duży.

- brak windy do budynku administracji.

- schody prowadzące do sal edukacyjnych, warsztatowych w Budynku Maszynowni,

- ograniczona możliwość samodzielnego dotarcia do wszystkich wystaw przez osoby poruszające się na wózkach np. wystawy w Wieży Ciśnień.

- brak toalety dostosowanej do potrzeb osób poruszających się na wózkach w budynku recepcji muzeum przy ul. Piłsudskiego 95.

W przeważającej większości ograniczenia te wynikają z konieczności zachowania historycznego charakteru zabytkowych obiektów.

4. Poruszanie się po terenie Muzeum

Teren Muzeum obejmuje rozległy kompleks hutniczy, przemysłowy. Jego historyczny układ powoduje występowanie licznych utrudnień dla osób z ograniczoną mobilnością.

Najważniejsze bariery to:

- zachowane torowiska kolejowe przecinające ciągi komunikacyjne,

- miejscami nierówna nawierzchnia,

- zróżnicowane nawierzchnie (żwir, bruk, kostka, trawniki, progi, stopnie), które utrudniają poruszanie się osobom na wózkach, o kulach lub z wózkami dziecięcymi.

- różnice poziomów terenu,

- znaczne odległości pomiędzy poszczególnymi obiektami.

Dla osób starszych oraz osób z niepełnosprawnością ruchową pokonywanie tych odcinków może być trudne i wymagać pomocy osoby towarzyszącej lub asysty pracownika Muzeum.

Mimo powyższych niedogodności na terenie Muzeum znajdują się plansze z opisami poszczególnych obiektów, budynków. Na planszach znajdują się kody QR odsyłające do strony Muzeum z pełnym opisem obiektów. Tablice są odporne na warunki atmosferyczne. Zwiedzanie odbywa się zawsze z przewodnikiem, który w razie potrzeby pomoże. Ponadto pracownicy Muzeum pomogą osobom dotrzeć do budynku administracji lub biur dyrekcji Muzeum.

5. Udział w wydarzeniach kulturalnych

Muzeum organizuje liczne wydarzenia plenerowe, festiwale, pikniki oraz imprezy edukacyjne odbywające się na terenie całego kompleksu. Ze względu na charakter zabytkowej przestrzeni

nie zawsze możliwe jest zapewnienie łatwego dostępu do wszystkich stref wydarzeń dla osób poruszających się na wózkach lub mających trudności z poruszaniem się. Część atrakcji może znajdować się w miejscach wymagających pokonania schodów, torowisk lub nierównej nawierzchni. W związku z tym uczestnictwo w niektórych elementach wydarzeń może wymagać wsparcia pracowników Muzeum lub osób towarzyszących. Muzeum planuje organizację wydarzeń w większości na otwartym terenie lub w budynkach dostępnych dla osób ze szczególnymi potrzebami. W planach jest również możliwość przekazania obrazu audio i video na żywo, na poziomie dostępnym dla osób niepełnosprawnych lub starszych, a także rodzin z dziećmi.

6. Samodzielność i komfort korzystania z oferty

Ze względu na rozległość terenu (8 ha) oraz przemysłową, industrialną infrastrukturę, nie wszystkie osoby z niepełnosprawnościami mogą samodzielnie korzystać z pełnej oferty Muzeum. W wielu przypadkach konieczne jest:

- wcześniejsze zaplanowanie wizyty,
- skorzystanie z dostępnego wejścia od ul. Wielkopiecowej,
- uzyskanie wsparcia pracowników Muzeum podczas zakupu biletów, poruszania się po terenie lub dotarcia do wybranych ekspozycji.
- wcześniejszego poinformowania pracowników Muzeum o potrzebie pomocy dotarcia na wydarzenie.

Podsumowanie

Najważniejsze bariery dostępności w Muzeum Przyrody i Techniki w Starachowicach wynikają z historycznego, przemysłowego charakteru obiektu. Obejmują one bariery architektoniczne (schody, brak wind, brak toalety dostępnej dla osób niepełnosprawnych w budynku recepcji Muzeum), komunikacyjne (torowiska kolejowe, nierówne nawierzchnie), organizacyjne (lokalizacja kasy biletowej, informacji i sklepiku wyłącznie w budynku przy ul. Piłsudskiego 95) oraz ograniczoną dostępność części przestrzeni podczas wydarzeń plenerowych.

Muzeum podejmuje działania mające na celu minimalizowanie tych ograniczeń poprzez wskazywanie dostępnego wejścia od ul. Wielkopiecowej 1, udzielanie wsparcia przez pracowników oraz dostosowywanie organizacji wydarzeń do możliwości i potrzeb uczestników w zakresie, na jaki pozwala zabytkowy charakter obiektu.

4.Opis najważniejszych potrzeb w zakresie tworzenia oferty instytucji kultury dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych.

Udział Muzeum w Zadaniu 3.1 projektu „Projektowanie uniwersalnej kultury” stał się kluczowym impulsem do rewizji dotychczasowych standardów. Pozwolił on na zdefiniowanie realnych barier oraz wypracowanie kompleksowego podejścia do tworzenia oferty włączającej. Zanim Muzeum przystąpiło do programu szkoleniowego jako podmiot rozpoczynający systemową drogę ku dostępności, dominowało myślenie czysto techniczne i infrastrukturalne. Skupiono się głównie na barierach architektonicznych wynikających z zabytkowej substancji budynków muzealnych oraz przemysłowej specyfiki całego obszaru instytucji m. in.:

- brak windy na wieżę ciśnień oraz brak dostępu do hali spustowej (poziom zerowy Wielkiego Pieca).

Dostrzegano także brak narzędzi informacyjno – komunikacyjnych:

- informacje na ekspozycjach (wystawa samochodów Star, paleontologia) są podawane w sposób tradycyjny, bez alternatyw cyfrowych czy tyflomap.

Rozpoczęcie cyklu szkoleń, praca nad autodiagnozą oraz zapoznanie się z Modelem Dostępnej Kultury, radykalnie zmieniły perspektywę pracowników Muzeum. Oczywistym jest, że pełna likwidacja barier architektonicznych jest niemożliwa lub odłożona w czasie, dlatego skupiono się na nowych zagadnieniach poprawiających dostępność Muzeum:

- konieczność transparentnego zarządzania informacją W trakcie warsztatów dostrzeżono potrzebę precyzyjnego opisywania trudnych punktów topograficznych (mapowanie barier) w Deklaracji Dostępności Muzeum, aby seniorzy i osoby z niepełnosprawnościami mogli samodzielnie ocenić swoje możliwości przed wizytą.

- konieczność stworzenia długofalowej strategii wdrażania dostępności, która na stałe wpisze projektowanie uniwersalne w każdą kolejną aktywność Muzeum.

II. Planowane działania w zakresie wdrażania i rozwijania dostępności, identyfikowania potrzeb, zasad komunikacji i włączania osób ze szczególnymi potrzebami w planie krótkoterminowym oraz długoterminowym

Uzupełniając tę część Strategii należy odnosić się do planów działania na rzecz dostępności do końca 2027 roku (plan krótkoterminowy) oraz do końca 2031 roku (plan długoterminowy).

1. Cele w zakresie poprawy dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych.

W planie krótkoterminowym do roku 2027 jest:

Cel 1: Poprawa dostępności informacyjno-komunikacyjnej oraz cyfrowej Muzeum, w tym:

- wdrożenie spójnego systemu oznakowania przestrzennego, obejmującego kontrastowe tablice, piktogramy oraz mapy tyflograficzne.

- Stworzenie spójnego i czytelnego systemu przekazywania informacji, który będzie odpowiadał na potrzeby różnych grup odbiorców (w tym osób z niepełnosprawnościami, seniorów, osób neuroróżnorodnych, a także rodzin z dziećmi). Kluczowe będzie uporządkowanie i ujednolicenie treści publikowanych na stronie internetowej Muzeum, w materiałach promocyjnych, zaproszeniach oraz opisach wydarzeń. Istotnym elementem kierunku zmian będzie opracowanie nowych narzędzi informacyjnych, takich jak przewodnik w języku prostym dla szerokiego grona odbiorców oraz materiały w ETR (tekście łatwym do czytania i zrozumienia) dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, seniorów czy osób uczących się języka. Równolegle rozwijane będą alternatywne i wspomagające formy komunikacji (AAC), obejmujące tablice komunikacyjne, piktogramy czy karty dialogowe.

- stała aktualizacja strony www pod względem dostępności.

- konieczność transparentnego zarządzania informacją (Mapowanie barier).

Cel 2: Poprawa zarządzania dostępnością, w tym:

- Stworzenie zespołu i dbanie o regularne spotkania, systematyczne szkolenia dla koordynatora, a także dodatkowe szkolenia dla całego zespołu instytucji.

- opracowanie procedur ewakuacyjnych dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Cel 3: poprawa dostępności architektonicznej Muzeum, w tym:

- zakup specjalistycznego sprzętu, takiego jak np. krzesółko do transportu.

W planie długoterminowym do roku 2031 jest:

Cel 1: Poprawa dostępności architektonicznej, w tym:

- instalacja windy lub podjazdu na Halę Spustową, która zapewni osobom z niepełnosprawnością ruchu i seniorom dostęp do dużej atrakcji Muzeum. Przebudowa lub zmodernizowanie budynku administracji Muzeum w celu polepszenia dostępności.

Niwelowanie na terenie barier komunikacyjnych, zakup i montaż specjalnych nakładek na torowiska, umożliwiających poruszanie się osób na wózkach inwalidzkich oraz ułatwiające poruszanie się rodzin z małymi dziećmi w wózkach. Kolejnym celem będzie uzyskanie środków i przebudowa toalety w recepcji Muzeum i dostosowanie jej dla osób niepełnosprawnych.

- dostosowanie wjazdu na górny poziom Wielkiego Pieca dla osób niepełnosprawnych.
- adaptacja tzw. Budynku dawnej dyrekcji na potrzeby wystawiennicze wraz z przystosowaniem obiektu pod kątem dostępności.

Cel 2: poprawa dostępności sensorycznej, w tym zakup specjalistycznych urządzeń oraz pomocy edukacyjnych:

Muzeum Przyrody i Techniki w Starachowicach planuje stopniowo rozwijać dostępność swojej oferty również w zakresie potrzeb osób z niepełnosprawnościami sensorycznymi, komunikacyjnymi oraz poznawczymi. Działania te będą realizowane zgodnie z zasadami projektowania uniwersalnego i Modelu Kultury Dostępnej.

W celu zwiększenia komfortu zwiedzania planowane jest utworzenie kącika sensorycznego (strefy wyciszenia), który będzie znajdować się na Strefie Odkrywania Wyobraźni i Aktywności SOWA. Będzie to spokojna przestrzeń wyposażona w elementy wspierające regulację emocji i odpoczynek od nadmiaru bodźców. Ze strefy będą mogły korzystać osoby w spektrum autyzmu, osoby z nadwrażliwością sensoryczną, osoby z niepełnosprawnością intelektualną, seniorzy oraz rodziny z małymi dziećmi.

Muzeum planuje również zakup przenośnych pętli indukcyjnych, w tym zestawu do recepcji Muzeum, co umożliwi osobom słabosłyszącym swobodniejszy kontakt z pracownikami podczas zakupu biletów, uzyskiwania informacji oraz uczestnictwa w wydarzeniach.

W zakresie dostępności poznawczej planowane jest przygotowanie prostszych materiałów informacyjnych, rozwijanie komunikacji z wykorzystaniem piktogramów oraz sukcesywne

opracowywanie informacji w tekście łatwym do czytania i rozumienia (ETR). Pozwoli to zwiększyć samodzielność osób z niepełnosprawnością intelektualną, seniorów oraz osób mających trudności z rozumieniem skomplikowanych treści.

Cel 3: Rozwój i monitorowanie wdrażania dostępności:

- Poszerzanie kompetencji zespołu: Regularne szkolenia pracowników Muzeum z zakresu obsługi gości ze szczególnymi potrzebami oraz zasad projektowania uniwersalnego.
- Pozyskiwanie funduszy zewnętrznych: Aktywne aplikowanie o środki na dalszy rozwój i rozbudowę dostępnej oferty kulturalno-edukacyjnej.
- Budowanie sieci współpracy: Nawiązywanie formalnych partnerstw z organizacjami pozarządowymi i instytucjami działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnościami.
- Ewaluacja podejmowanych działań: Regularne monitorowanie i ocenianie skuteczności wprowadzanych rozwiązań w oparciu o Model Kultury Dostępnej.

2. Oferta instytucji kultury

Wdrażanie i rozszerzanie dostępności oferty Muzeum ma charakter ciągły. Zmiany wprowadzane są etapami wraz z realizacją kolejnych zadań projektowych oraz modernizacji technicznych poszczególnych obiektów i wystaw. Udostępnieniem dla osób z niepełnosprawnościami oraz seniorów zostanie objęta pełna oferta stała i czasowa Muzeum wraz z programem edukacyjnym. Z uwagi na specyfikę zabytkowego, 8-hektarowego terenu przemysłowego, wdrożenie zakłada eliminację barier fizycznych i sensorycznych przy zachowaniu autentyzmu zabytkowej tkanki. Realizacja projektu zaplanowana jest na lata 2026–2031. Obszary dostępności w ramach których zostanie udostępniona oferta:

- Obszar architektoniczny (Ruch): Likwidacja barier na trasie zwiedzania zewnętrznego (ciągi piesze pomiędzy obiektami) oraz budynki (Hala spustowa, Budynek dawnej dyrekcji, poziom górny Wielkiego Pieca).
- Obszar informacyjno-komunikacyjny (Wzrok i Słuch): Aktualizowanie dostępności cyfrowej strony www, systemów rezerwacji oraz multimediiów na wystawach (wieża ciśnień).
- Obszar/organizacyjny (Rozumienie i Czucie): Dostosowanie ścieżek edukacyjnych i narracji przewodnickiej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami intelektualnymi, w spektrum autyzmu oraz seniorów.

I i II. Planowanie i dotarcie → Metody i techniki: Komunikacja bez barier /Czytelna nawigacja
→ Narzędzia i zasoby: Strona www zgodna z WCAG 2.1 (kontrast, powiększanie tekstu, opisy

alternatywne) / Informacje w formacie ETR (tekst łatwy do czytania) / Karty dialogowe / Dedykowane, szerokie miejsca parkingowe.

III. Zwiedzanie i program (Obszar: Ruch) → Metody i techniki: Architektura kompensacyjna / Asysta przewodnika → Narzędzia i zasoby: Wyznaczenie alternatywnych, utwardzonych ścieżek omijających płyty żeliwne, kostkę czy torowiska / Schodolazy w miejscach bez możliwości montażu wind.

III. Zwiedzanie i program (Obszar: Wzrok i Słuch) → Metody i techniki: Audiodeskrypcja / Tłumaczenie migowe / Pętle indukcyjne → Narzędzia i zasoby: Pętle indukcyjne w kasie, Kinie Kotłownia / Audioprzewodniki / Przewodniki w Polskim Języku Migowym (PJM) w formie wideo-kodów / Tyflomapy terenu muzeum i ścieżki dotykowe (np. kopie odlewów skamieniałości dinozaurów lub samochodów).

III i IV. Edukacja i ewaluacja → Metody i techniki: Edukacja sensoryczna / Projektowanie uniwersalne → Narzędzia i zasoby: Warsztaty oparte na dotyku i zapachu (np. formowanie gliny, dotykanie rudy żelaza) / Strefy wyciszenia.

Zespół realizujący dostępność w Muzeum to przede wszystkim pracownicy Muzeum.:

- Dział Obsługi Ruchu Turystycznego i pracownicy działów merytorycznych: Przewodnicy i edukatorzy pełniący rolę przeszkolonych przewodników dla osób z niepełnosprawnościami i seniorów (wsparcie przy poruszaniu się, dostosowanie narracji).
- Koordynator ds. Dostępności oraz powołany zespół do spraw dostępności: Pracownicy Muzeum nadzorujący i czuwający nad ciągłością procedur dostępności i reagujący na bieżące zgłoszenia.

W miarę możliwości i zasobów Muzeum będzie korzystało z podmiotów spoza Muzeum:

- Eksperti ds. dostępności architektonicznej i cyfrowej (audyt i odbiór techniczny).
- Tłumacze PJM, lektorzy audiodeskrypcji oraz certyfikowani specjaliści od tekstów ETR.
- Konsultanci społeczni – lokalne organizacje zrzeszające seniorów i osoby z niepełnosprawnościami ze Starachowic (weryfikacja rozwiązań w praktyce).

Muzeum będzie starało się pozyskiwać środki na finansowanie planowanych działań z funduszy celowych np. programy operacyjne na rzecz włączenia społecznego i dostępności oraz celowych grantów Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) w ramach programów wsparcia dostępności w instytucjach kultury. Muzeum wspólne z Powiatem Starachowickim będzie starało się o finansowanie z Funduszy Norweskich i EOG.

3. Zespół instytucji kultury i organizacja pracy

Włączenie pracowników i pracownic Muzeum Przyrody i Techniki w Starachowicach w tworzenie dostępności opiera się na zasadzie odpowiedzialności zespołowej, ciągłego kształcenia oraz systemowego zarządzania. Budowanie oferty bez barier zakłada, że dostępność nie jest obowiązkiem jednej osoby, ale standardem pracy całego zespołu instytucji. Szkolenia oraz działania edukacyjne dla zespołu zostaną zróżnicowane i dopasowane do specyfiki wykonywanych obowiązków (w podziale na działy merytoryczne, obsługi ruchu i administracyjne). Dział Obsługi Ruchu Turystycznego oraz pracownicy działów merytorycznych przejdą praktyczne warsztaty z zakresu bezpośredniej obsługi widzów z niepełnosprawnościami oraz seniorów. Szkolenia obejmą m.in. zasady savoir-vivre wobec osób z różnymi potrzebami, techniki bezpiecznego prowadzenia osób niewidomych po trudnym, przemysłowym terenie Muzeum oraz metody prostej komunikacji (ETR). Pracownicy podniosą kompetencje w zakresie tworzenia dostępnych treści i programów edukacyjnych. Obejmie to tworzenie audiodeskrypcji do wystaw, obsługę pętli indukcyjnych oraz projektowanie ścieżek zwiedzania przyjaznych sensorycznie i motorycznie. Kadra zarządcza i administracja zostanie przeszkolona z przepisów prawa dotyczących dostępności oraz uniwersalnego projektowania usług kulturalnych.

4. Osoby z niepełnosprawnością i osoby starsze w instytucji kultury

W strukturze programowej i organizacyjnej Muzeum współpraca ze środowiskami osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami stanowi integralny element budowania instytucji włączającej i dostępnej. Współpraca opiera się na włączaniu społecznym, edukacji kulturalnej oraz aktywizacji. W ramach działań muzealnicy postarają się dostosować ofertę edukacyjno-turystyczną. Powstaną dedykowane lekcje muzealne, warsztaty i ścieżki zwiedzania, uwzględniające możliwości percepcyjne i ruchowe tej grupy uczestników. Zostaną opracowane zajęcia w przestrzeni Strefy Odkrywania Wyobraźni i Aktywności SOWA. Środowiska osób z niepełnosprawnościami oraz seniorów zostaną zaangażowane do opiniowania nowych wystaw, infrastruktury oraz materiałów informacyjnych (np. audyty dostępności architektonicznej rozległego, 8-hektarowego terenu Muzeum). Wprowadzany program dostępności będzie pomagał likwidować bariery poprzez proste, niewymagające nakładów finansowych działania: udostępnianie specjalnych wjazdów dla osób z ograniczeniami ruchowymi od ul.

Wielkopiecowej czy wprowadzanie ułatwień dla osób w spektrum autyzmu w ramach certyfikowanych inicjatyw „Niebieska Strefa”.

Osoby starsze i osoby z niepełnosprawnościami nie będą wyłącznie biernymi odbiorcami, lecz zyskają podmiotowe role jako doradcy czy eksperci. Będą współtworzyli i recenzowali projekty przestrzenne i edukacyjne, dbając o to, by Muzeum realnie odpowiadało na ich potrzeby. Będą stale angażowani w projekty historii mówionej, dzieląc się wiedzą o tradycjach przemysłowych, motoryzacyjnych (historia Fabryki Samochodów Ciężarowych Star) oraz dawnego życia codziennego regionu. W ramach wydarzeń kulturalnych będą pojawiali się w roli artystów i autorów prac prezentowanych podczas wystaw czasowych, wernisaży oraz festynów historycznych organizowanych przez Muzeum.

Za bezpośredni kontakt, koordynację działań oraz wdrażanie standardów dostępności w instytucji będzie odpowiadał Zespół ds. dostępności wraz z koordynatorem dostępności.

5. Sposoby komunikacji z osobami o szczególnych potrzebach

Strategia komunikacji oraz zapewniania dostępności w Muzeum Przyrody i Techniki będzie opierała się na budowaniu otwartego, pozbawionego barier środowiska kulturowego.

Komunikacja cyfrowa Muzeum dopasowywana jest do standardów WCAG, ułatwiając odbiór informacji osobom niedowidzącym, niedosłyszącym oraz seniorom. Możliwa jest na kilka sposobów poprzez:

- stronę internetową – oficjalny serwis ekomuzeum.pl posiada ułatwienia takie jak zmiana kontrastu, powiększenie tekstu czy czytelne menu ułatwiające nawigację za pomocą programów czytających.
- pocztę elektroniczną (E-mail) – dedykowany adres mpt@ekomuzeum.pl służy m.in. do zgłaszania specjalnych potrzeb przed wizytą, rezerwacji dostosowanego oprowadzania oraz przesyłania wniosków.
- media społecznościowe – profil Muzeum na Facebooku oraz Instagram jest wykorzystywany do bieżącej komunikacji, publikowania komunikatów o wydarzeniach oraz kontaktu za pomocą wiadomości tekstowych (Messenger), co stanowi duże ułatwienie dla osób niesłyszących.
- formularz online – możliwość wcześniejszego uprzedzenia muzeum drogą cyfrową o przyjeździe grupy zorganizowanej o szczególnych potrzebach, co pozwala na przygotowanie pracowników.

Tradycyjne formy kontaktu Muzeum: korespondencja tradycyjna, bezpośredni kontakt telefoniczny, punkt informacyjny w recepcji, skupiają się na bezpośrednim wsparciu, likwidacji barier przestrzennych i jasnym przekazie.

Budowanie trwałych relacji z organizacjami i osobami prywatnymi, które reprezentują środowisko osób z niepełnosprawnościami i osób starszych opiera się na zasadzie partycypacji społecznej i stałego dialogu. Muzeum będzie inicjowało kontakt w celu realizacji wspólnych programów z lokalnymi organizacjami.

Główna odpowiedzialność za koordynację działań, utrzymywanie kontaktu i reagowanie na potrzeby środowisk osób z niepełnosprawnościami oraz seniorów będzie spoczywała na koordynatorze ds. dostępności. Wspólnie z dyrektorem i zespołem ds. dostępności będzie realizował zadania wynikające z ustawowych obowiązków zapewniania dostępności. Koordynator odpowiada za wdrażanie standardów dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej. Jest pierwszą linią kontaktu w sprawach zgłaszania barier oraz wniosków o zapewnienie dostępności alternatywnej.

Weryfikacja skuteczności realizowana będzie poprzez systematyczny monitoring, ewaluację oraz audyty. Proces ten zostanie podzielony na następujące cykle i metody:

- Zbieranie informacji zwrotnej na bieżąco Przekazywanie ankiet ewaluacyjnych (wersje papierowe oraz online dostosowane do potrzeb osób starszych/z dysfunkcjami) po lekcjach muzealnych, warsztatach i wydarzeniach itp.
- Raportowanie raz w roku do koordynatora ds. dostępności. Przygotowanie rocznego sprawozdania z barier zgłaszanych przez zwiedzających oraz skuteczności udzielonego wsparcia przy rezerwacjach i obsłudze wizyt.
- Cykliczne konsultacje społeczne i spotkania przy realizacji np. nowych projektów.
- Ustawowy Raport o stanie zapewniania dostępności realizowany co 4 lata.

6. Sposoby badania potrzeb publiczności o szczególnych potrzebach

Badanie oczekiwań i możliwości osób o szczególnych potrzebach w Muzeum Przyrody i Techniki w Starachowicach zostanie zrealizowane w sposób systemowy, partycypacyjny i wieloaspektowy. Głównym celem jest odejście od powierzchownych deklaracji na rzecz rzeczywistego włączenia (inkluzji) grup dotychczas marginalizowanych w projektowaniu

oferty kulturalnej i edukacyjnej Muzeum. Aby dogłębnie poznać potrzeby odbiorców, Muzeum wdroży zestaw interdyscyplinarnych narzędzi:

- Muzealne audyty dostępności z udziałem ekspertów. Zaangażowanie osób z różnymi niepełnosprawnościami (wzroku, słuchu, ruchu, intelektualną) w roli pełnoprawnych audytorów. Zamiast czysto technicznego sprawdzania norm architektonicznych, badana będzie tzw. ścieżka zwiedzającego – od momentu planowania wizyty na stronie www, przez dotarcie na trudny, przemysłowy teren Muzeum, aż po odbiór treści np. wystawienniczych.
- Przeprowadzenie wywiadów z osobami ze spektrum autyzmu czy niepełnosprawnościami sprzężonymi, przy użyciu alternatywnych form komunikacji (AAC) oraz narzędzi ułatwiających ekspresję, co pozwoli na precyzyjne mapowanie barier poznawczych.
- Organizacja spotkań sieciujących dla instytucji kultury z regionu świętokrzyskiego oraz sektora pomocy społecznej i edukacji specjalnej w celu wypracowania wspólnych standardów obsługi i badań widowni.

W proces badawczy włączeni zostaną pracownicy różnych działów, co zapobiegnie zamknięciu tematu dostępności wyłącznie w obszarze obowiązków Koordynatora ds. Dostępności:

- Dział Obsługi Ruchu Turystycznego: Jako osoby pierwszego kontaktu będą kluczowymi obserwatorami w badaniach. Przejdą szkolenia z prowadzenia tzw. dzienników obserwacji, w których będą rejestrować powtarzające się bariery zgłaszane przez gości oraz nietypowe zachowania przestrzenne (np. dezorientację przy wejściach).
- Dział Administracyjno-Gospodarczy: Pracownicy tego pionu będą asystować przy audytach przestrzennych, co pozwoli im na natychmiastowe przełożenie uwag badawczych na konkretne decyzje techniczne (np. relokacja elementów małej architektury, zmiana oświetlenia czy modyfikacja oznaczeń).

Współpraca z zewnętrznymi specjalistami zostanie ukierunkowana na obszary wymagające twardej, specjalistycznej wiedzy metodologicznej oraz certyfikowanych kompetencji.

7. Identyfikacja ryzyk

Aby skutecznie wdrażać i monitorować cele dostępności w Muzeum Przyrody i Techniki w Starachowicach, instytucja musi brać pod uwagę ryzyka wewnętrzne oraz zewnętrzne wynikające z otoczenia społeczno-gospodarczego i specyfiki zabytku techniki.

Kluczowe grupy niepewnych zdarzeń wraz z szacunkiem prawdopodobieństwa, wpływu oraz działaniami zaradczymi:

1. Zdarzenia finansowe i rynkowe.

Wysokie ryzyko. Brak pozyskania środków zewnętrznych (grantów, funduszy UE, PFRON) lub drastyczny wzrost kosztów materiałów i usług budowlanych. Brak środków uniemożliwi kosztowne inwestycje (windy, nakładki na torowiska, przebudowa budynku dawnej dyrekcji). Działaniem minimalizującym zagrożenie jest etapowanie inwestycji lub poszukiwanie alternatywnych źródeł finansowania.

2. Ograniczenia konserwatorskie i techniczne.

Występuje tu średnie ryzyko. Muzeum jest obiektem pod ścisłą ochroną konserwatorską.

Brak zgody Świętokrzyskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na głębokie ingerencje architektoniczne lub niespodziewane problemy konstrukcyjne zabytkowych obiektów mogą całkowicie uniemożliwić realizację zakładanych celów lub wymusić zmianę koncepcji. Rozwiązaniem może być wdrażanie rozwiązań alternatywnych i kompensacyjnych (np. VR/AR dla osób z ograniczeniami ruchu). Istotnym jest prowadzenie stałego dialogu i konsultowanie założeń projektowych z urzędem konserwatora na etapie koncepcyjnym oraz zaangażowanie architektów specjalizujących się w rewaloryzacji zabytków techniki.

3. Ryzyka kadrowe i kompetencyjne.

Niskie ryzyko, które może prowadzić do spowolnienia realizacji celów. Zagrożeniem jest fluktuacja kadr, wiążąca się z odejściem przeszkolonych pracowników. Opór zespołu przed wdrażaniem nowych standardów (np. ETR, piktogramów) lub brak czasu pracowników na realizację zadań związanych z dostępnością z powodu przeciążenia innymi obowiązkami. Ważne jest włączenie wskaźników dostępności do opisów stanowisk pracy i budowanie systemów motywacyjnych.

4. Ryzyka relacyjne i społeczne.

Niskie ryzyko zagrożenia w postaci niedopasowania zakupionych pomocy sensorycznych lub pętli indukcyjnych do realnych potrzeb odbiorców, skutkujące "martwą infrastrukturą". Działaniem minimalizującym ryzyko jest włączanie organizacji zrzeszających osoby z

niepełnosprawnościami w proces projektowania i testowania rozwiązań (projektowanie partycypacyjne) przed dokonaniem ostatecznych zakupów.

8. Inwestycje na rzecz dostępności

Planowana jest rewitalizacja zabytkowego budynku dawnej dyrekcji. Powiat Starachowicki wraz z Muzeum podejmą działania w celu uratowania i rewitalizacji dawnego budynku dyrekcji Wielkiego Pieca. Planowana jest adaptacja obiektu m.in. dostosowanie go do nowoczesnych standardów użytkowych i pełnej dostępności architektonicznej. Środki na ten cel planuje się pozyskać z Funduszy Norweskich i EOG w ramach naboru Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Odbyły się pierwsze spotkania konsultacyjne określające założenia projektu. Wniosek o dofinansowanie ma zostać złożony do 31 grudnia 2026 roku, co oznacza, że fizyczne prace budowlane i dostosowawcze rozpoczną się w kolejnych latach po przyznaniu funduszy.

9. Ustawy o dostępności

Muzeum Przyrody i Techniki w Starachowicach będzie realizować wymagania wynikające z Ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami oraz Ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych. Podejmowane działania będą miały na celu systematyczne usuwanie istniejących barier oraz zapewnienie możliwie równego dostępu do przestrzeni, oferty edukacyjnej, kulturalnej i informacyjnej Muzeum. W zakresie dostępności architektonicznej planowane jest bieżące identyfikowanie i usuwanie barier utrudniających korzystanie z obiektu i jego otoczenia osobom ze szczególnymi potrzebami. Analizowane będą m.in. możliwości poruszania się po terenie Muzeum, dostęp do poszczególnych budynków i przestrzeni wystawienniczych, oznakowanie, ciągi komunikacyjne oraz dostępność miejsc przeznaczonych dla zwiedzających. W miarę możliwości technicznych i finansowych planowane jest wprowadzanie kolejnych udogodnień, poprawa oznakowania oraz dostosowywanie przestrzeni do potrzeb osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności. W zakresie dostępności informacyjno-komunikacyjnej Muzeum będzie zapewniało możliwość uzyskania informacji w sposób dostosowany do potrzeb odbiorców. Rozwijane będą dostępne formy kontaktu oraz rozwiązania ułatwiające komunikację z osobami ze szczególnymi

potrzebami. W przypadku konieczności zapewnienia określonych form komunikacji Muzeum będzie korzystało z dostępnych rozwiązań wspierających kontakt z osobami z niepełnosprawnościami.

Istotnym elementem będzie również zapewnienie dostępności wydarzeń, wystaw i zajęć edukacyjnych. Przy organizacji wydarzeń będą uwzględniane oczekiwania osób ze szczególnymi potrzebami, m.in. w zakresie dostępności przestrzeni, informacji o wydarzeniu oraz sposobu uczestnictwa.

Materiały informacyjne i edukacyjne będą, w miarę możliwości, przygotowywane w sposób czytelny i zrozumiały oraz z uwzględnieniem zasad projektowania uniwersalnego.

W zakresie dostępności cyfrowej Muzeum będzie dążyło do zapewnienia zgodności strony internetowej oraz publikowanych materiałów z wymaganiami ustawy o dostępności cyfrowej.

Będzie to obejmowało w szczególności:

- stosowanie czytelnej i uporządkowanej struktury treści;
- stosowanie prawidłowych nagłówków i opisów elementów graficznych;
- zapewnianie tekstów alternatywnych dla istotnych grafik i zdjęć;
- dbanie o odpowiedni kontrast i czytelność publikowanych treści;
- publikowanie dokumentów w dostępnych formatach, a w przypadku dokumentów niedostępnych, podejmowanie działań zmierzających do ich udostępnienia w formie alternatywnej;
- przygotowywanie materiałów cyfrowych z uwzględnieniem potrzeb osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności;
- regularne sprawdzanie strony internetowej pod kątem występowania barier cyfrowych i ich bieżące usuwanie.

Muzeum będzie również prowadziło działania podnoszące kompetencje pracowników w zakresie dostępności. Planowane są szkolenia i działania informacyjne dotyczące wymagań ustawowych, obsługi osób ze szczególnymi potrzebami, zasad komunikacji oraz przygotowywania dostępnych materiałów cyfrowych i informacyjnych.

Ważnym elementem realizacji ustaw będzie także monitorowanie zgłaszanych potrzeb i barier.

10. Kryteria sukcesu planu wdrażania i rozwijania dostępności

Ewaluacja działań podejmowanych w ramach planu wdrażania i rozwijania dostępności będzie prowadzona w sposób systematyczny, z wykorzystaniem zarówno danych ilościowych, jak i jakościowych. Jej celem będzie sprawdzenie stopnia realizacji zaplanowanych działań, ocena ich skuteczności oraz identyfikacja obszarów wymagających dalszego rozwoju. Wyniki ewaluacji będą wykorzystywane do weryfikowania założonych celów oraz opracowywania kolejnych, krótko i długoterminowych planów poprawy dostępności. Podstawowym kryterium sukcesu będzie stopień realizacji zaplanowanych

działań, w tym liczba zrealizowanych inwestycji, usprawnień i działań organizacyjnych oraz ich zgodność z przyjętym harmonogramem.

Analizowane będą również działania dotyczące dostępności architektonicznej, cyfrowej oraz informacyjno-komunikacyjnej.

W ramach ewaluacji będą gromadzone i analizowane w szczególności:

- liczba i rodzaj zrealizowanych działań zwiększających dostępność;
- stopień realizacji celów i zadań określonych w planie;
- liczba osób korzystających z udogodnień i rozwiązań zwiększających dostępność;
- liczba wydarzeń i działań edukacyjnych przygotowanych z uwzględnieniem potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami;
- liczba zastosowanych rozwiązań z zakresu dostępności architektonicznej, cyfrowej i komunikacyjnej;
- liczba zgłoszonych uwag, potrzeb i barier dotyczących dostępności oraz sposób ich rozwiązania;
- wyniki ankiet, rozmów i konsultacji z odbiorcami oferty instytucji, w tym osobami ze szczególnymi potrzebami;
- informacje zwrotne od pracowników dotyczące funkcjonowania wdrożonych rozwiązań;
- liczba przeszkolonych pracowników oraz zakres przeprowadzonych szkoleń z dostępności;
- analiza korzystania z dostępnych form komunikacji i materiałów cyfrowych;
- liczba i charakter sytuacji, w których wystąpiły bariery w dostępie do oferty instytucji.

Istotnym elementem ewaluacji będzie badanie satysfakcji odbiorców. Informacje będą pozyskiwane m.in. poprzez ankiety, rozmowy bezpośrednie, konsultacje oraz analizę zgłaszanych uwag i wniosków. Ze szczególnym uwzględnieniem tych zgłoszonych przez osoby z niepełnosprawnością oraz osoby ze szczególnymi potrzebami. Pozwoli to ocenić nie tylko

to, czy dane rozwiązanie zostało wdrożone, ale również czy rzeczywiście odpowiada na potrzeby użytkowników.

Ocena będzie prowadzona co najmniej raz w roku, a w przypadku większych inwestycji lub istotnych zmian również na poszczególnych etapach ich realizacji. Wyniki będą dokumentowane w formie podsumowań zawierających informacje o zrealizowanych zadaniach, osiągniętych wskaźnikach, napotkanych trudnościach oraz rekomendacjach na kolejny okres.

Za kryteria sukcesu przyjęte zostaną przede wszystkim:

- realizacja zaplanowanych działań w założonym terminie lub uzasadnione udokumentowanie przyczyn odstępstw;
- systematyczne zmniejszanie zidentyfikowanych barier w dostępie do oferty i infrastruktury;
- zwiększanie liczby rozwiązań zapewniających dostępność;
- wzrost poziomu wiedzy i kompetencji pracowników w zakresie dostępności;
- pozytywna ocena dostępności przez użytkowników i osoby ze szczególnymi potrzebami;
- skuteczne reagowanie na zgłaszane potrzeby i bariery;
- uwzględnianie zasad dostępności przy planowaniu nowych inwestycji, wydarzeń, projektów i materiałów informacyjnych;
- ciągłe doskonalenie stosowanych rozwiązań na podstawie wyników ewaluacji.

Ewaluacja będzie miała charakter nie tylko kontrolny, ale przede wszystkim rozwojowy. Zebrane dane i opinie będą wykorzystywane do określania priorytetów na kolejne okresy, aktualizowania planu działań oraz wyznaczania nowych celów. Pozwoli to na stopniowe i trwałe podnoszenie poziomu dostępności instytucji oraz pewność, że podejmowane działania odpowiadają rzeczywistym potrzebom odbiorców.

Podpisane elektronicznie przez
Paweł Kołodziejski (Certyfikat
kwalifikowany) w dniu
2026-09-28.